

Woensdag 18 september 2024 – 16:00 - 19:00

Serres OPZ Geel

Maja Jantar & Barbara Ardenois

De tafel van overvloed: een stilleven in E-groot

Maja Jantar

stem

Barbara Ardenois

accordeon

In de grote serre van het Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum van Geel wordt met plantaardig materiaal een stilleven opgebouwd. Bezoekers, bewoners en performers gaan een dialoog aan met deze collectieve installatie van kunstenares Maja Jantar, het Kunsthuis Yellow Art, team en bewoners van het OPZ. Het wordt een plek om te verwijlen, om te mediteren, om te tekenen, om te zijn. Op gezette tijden worden ook visuele partituren van Frie J. Jacobs uitgevoerd. Deze partituren zijn ook voor een groot deel vervaardigd uit planten en zaden.

Doorlopend van 16u tot 19u met concertmomenten om 16u30, 17u30 en 18u30.

Met bijzondere dank aan het team van het Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum van Geel en van het Kunsthuis Yellow Art.

Programma

Concertmoment om 16u30

Etude on how to listen to the sound of frogspawn

Frie J. Jacobs

Song of enchantment - Lied van betovering voor accordeon, tape en bellen

Barbara Ardenois

The crying rust

Frie J. Jacobs

Concertmoment om 17u30

Music for wind

Frie J. Jacobs

I'm the wind, where is my country? - chimes & accordeon

Barbara Ardenois

Ik wil wortelen, aarde worden na wind te zijn geweest. Ik moest alsmaar in beweging zijn, ik was verslaafd aan ruimte. Ik rende achter de tijd aan, denkend dat die zich achter de horizon schuilhield. Het haastige verloop ervan compenseren door er intensief gebruik van te maken, zo hanteerde ik de tijd die me steeds ontglipte.

(S. Tesson, Zes maanden in de Siberische wouden)

Slippery Walz

Frie J. Jacobs

Concertmoment om 18u30

Back to the roots var. no 1

Frie J. Jacobs

Sirkat - voor accordeon en field recordings

Barbara Ardenois

Terwijl mijn blik over de zachte heuvels van mijn geboorteland dwaalt, word ik overmand door een melancholisch gevoel.

Taraxacum_nocturne

Frie J. Jacobs

Biografie

Barbara Ardenois

Barbara Eva Ardenois is een Belgische muzikante en componiste van Dreamy Folk Flow. In het najaar van 2021 trok Barbara voor twee jaar naar het Noorden. Daar leerde ze haar lyrische speelstijl met free bass accordeon verweven met invloeden uit orale tradities zoals Karelische kantele improvisaties en Zweedse herdersmuziek met subtiel gebruik van field recordings en electronics.

Dreamy Folk Flow zijn composities voor de stille uren, wanneer het daglicht toeneemt of afneemt. Met haar reflectieve landschappen hoopt ze een tegengewicht te brengen aan het snelle tempo van de hedendaagse samenleving. De luisteraar wordt uitgenodigd tot contemplatie en verwondering.

Barbara studeerde een Master in klassiek accordeon bij Philippe Thuriot (School of Arts Gent 2013) en Claudio Jacomucci (Conservatorio Luisa d'Annuzio (ITA) 2014) en vervolgde haar reis met de Nordic Master in Folk Music (2023), een gezamenlijk programma tussen vier Noordse landen: The Royal College of Music (Zweden), The Danish National Academy of Music (Denemarken), Ole Bull Academy (Noorwegen) en The Sibelius Academy (Finland).

Maja Jantar

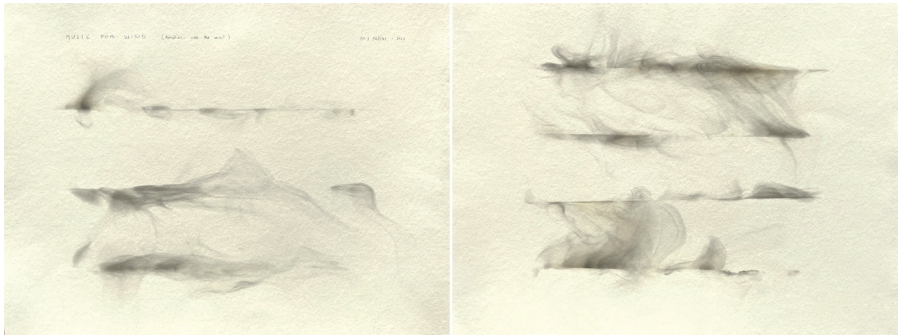
Maja Jantar is een interdisciplinaire, meertalige en polysonische kunstenares, wone in Isokyrö, Finland. Haar werk omvat het domein van de stem, het audiovisuele, keramiek, poëzie, performance en beeldende kunst. Ze is geïnteresseerd in hybride vormen, ecologie en kunst als een vorm van ritueel. Ze begon haar carrière als operaregisseur, waarbij ze zich richtte op korte stukken voor een jong publiek. Gelijklopend daaraan ontwikkelde ze een vocale en poëtische tactiek die haar naar allerlei podia leidde, van noise festival tot concertzaal.

In 2024 trad ze op tijdens het Zone Libre Sound Festival in Bastia (FR) en regisseerde ze het openingsconcert van het Lunalia Festival (BE). Ze zal optreden op het Talklang Festival in Taufers (IT), gevolgd door een optreden samen met Paradise Now op het More Ohr Less Festival (AU). Onlangs trad ze op als 'la musicienne' in de langspeelfilm Depuis que le soleil à brûlé van Michaël d'Auzon (2024) en momenteel werkt ze aan Splendor Solis, een multidisciplinair eco-poëtisch project en Hortus Auris, een keramische geluidsinstallatie gebaseerd op de tuin. In 2025 volgt er een solotentoonstelling in Maker's Gallery, Vaasa (FI), een Ichigo Ichie theecermonie-installatie met Jozefien Muylle in het Concertgebouw, Brugge als onderdeel van het SLOW Festival, evenals het openingsconcert van het Lunalia Festival, Mechelen (BE) en een groepstentoonstelling Lacuna, gecureerd door Frie J. Jacobs, in Cultuurhuis de Bijl in Zoersel (BE).

Frie J. Jacobs

Frie J. Jacobs (°1957) is een interdisciplinaire beeldende kunstenaar. Zijn oeuvre omvat schilderijen, tekeningen, driedimensionale en digitale werken, in-situ interventies, visuele muziekpartituren en handgemaakte kunstenaarsboeken. Frie creëert zijn kunst met zowat alles wat hij in de natuur tegenkomt: vuur, wind, regen, planten, zaden, bloemen, wortels, paddenstoelen, houtskool, bijenwas, ...

Het werk van Frie krijgt zowel nationale als internationale erkenning. Zo was zijn kunst al te zien in het CICA Museum in Korea, in het National Museum of Fine Arts in Kirgizië, op het kunstenfestival Watou in België en op het Brussels International Underground Poetry Festival in Wiels.

Music for wind

Stille wenken: de grafische partituren van Frie J. Jacobs

'Pas op!' Ik ben nog maar vijf minuten binnen in het huis van kunstenaar Frie J. Jacobs in Zoersel als hij me al waarschuwt voor wat komen gaat. 'Als ik aan het praten ben, neem ik elke afslag die er maar te nemen valt.' Dat klopt, blijkt al snel. Ons gesprek meandert van bocht naar bocht. Jacobs spreekt, zoals hij ook zijn werk creëert: luisterend naar het moment, zonder groots, vooropgezet plan. Daarna veegt hij, gomt of schaافت tot alleen de kern overblijft. En zo komt ook ons gesprek, bocht na bocht, steeds dichterbij de essentie van zijn werk: dat wat we niet gezegd krijgen. 'Ik denk echt dat het zo is,' verzucht hij, terwijl hij nog maar eens naar woorden tast. 'Ik zoek naar een taal voor de taal, een taal die er altijd al was, maar waarmee we het contact zijn kwijtgeraakt.'

Die zoektocht onderneemt hij met wat de natuur aandient: lucht, water, vuur en aarde. Op de grote tafel in zijn atelier staan potjes vol bloemzaden, meeldraden, pluisjes, takjes en dennennaalden. Wat pigmenten en een pot boekbinderslijm. Niet toevallig opent een groot schuifraam naar de tuin, het belangrijkste deel van zijn atelier. Daar mag de tijd haar werk doen. Soms door te regenen op het blad. Soms door rook en wind op het canvas te doen landen.

Jacobs trekt de ene na de andere grafische partituur uit de kast, een belangrijk onderdeel van zijn werk. Is het muziek? Is het beeldende kunst? Lijnen golven van links naar rechts over het blad, zaden zweven als muzieknoten doorheen het wit. Grijs wolken van rook suggereren klankstromen, druppels kersensap of kleine partikels roest tikken een onhoorbare maatslag. Hier en daar een muzikaal symbool. Soms een kleine aanwijzing voor de uitvoerder.

Terwijl ik naar Jacobs' partituren kijk, begint er gaandeweg iets te klinken in mijn oren: stil en bijna onmerkbaar. Een fluisterende stem. Een uitnodiging, zo voelt het, om te luisteren naar wat onhoorbaar is. Mijn oren zoomen in, mijn verbeelding maakt muziek. En tegelijkertijd trekken mijn ogen me als vanzelf weer het witte blad in. Mijn zintuigen ondernemen een dans, zo merk ik: ogen beginnen te luisteren en oren beginnen te kijken. Geen knallende forte's, geen overdonderende kleuren. Jacobs' partituren eren het kleine en het stille. 'Ja, daar begint het voor mij,' beaamt Jacobs. 'Al mijn partituren worden geboren uit stilte.'

In je jeugd was het nochtans zelden stil.

'Mijn vader was cellist. Dus bij ons was er altijd muziek in huis. Ik genoot daar heel erg van. Ik herinner me hoe ik vaak lag te luisteren in mijn bed, naar wat ze beneden, in onze huiskamer, aan het repeteren waren. Mijn vader wilde heel graag dat ik muzikant zou worden. Ik deed muziekschool en ik speelde bastuba – niet geheel

onverdienstelijk. Maar de muziek was niet mijn weg. Dat was de beeldende kunst.'

Luister je vaak naar muziek?

'Als ik aan het werken ben, luister ik zelden naar muziek. Heel soms, maar dan het liefst naar muziek die de stilte aanraakt: muziek zonder ballast. Er is zoveel herrie in deze wereld. Mensen kunnen blijkbaar nog heel moeilijk zonder. Ik denk dat dat een vlucht is, weg van de stilte die ons confronteert. Voor mij is die stilte juist een bron. Ik wandel bijna alle dagen in het bos. Ik luister dan naar de wind, naar de vogels, naar het kraken van de takken. De klank van de natuur kan zo overweldigend schoon zijn.'

Hoe werden de stilte en de natuur jouw inspiratiebronnen?

'Als kunstenaar moet je, net als een muzikant, op zoek naar wat 'jouw toon' is: de manier waarop jij je instrument laat klinken. Ik heb als jonge kunstenaar vanalles en nog wat gemaakt. Ik heb mij als het ware leeggetekend, tot ik op een gegeven moment voelde ik dat ik alles moest weggooien. Alles loslaten en zien wat er dan gebeurt. Het werken met natuurlijke materialen is vanaf dan heel langzaam in mijn werk geslopen. Weet je, elke vorm, elke kleur is al in onze natuur aanwezig. Dat is toch fenomenaal? Daar kan ik als kunstenaar niets aan toevoegen.'

En de grafische partituren, hoe ben je daarmee begonnen?

'Grafische partituren zijn natuurlijk niet mijn uitvinding. Die vorm was er al veel eerder. Zelfs in de periode van Dada, in het begin van de twintigste eeuw, experimenteerden kunstenaars er al mee. Zij wilden de grenzen tussen de kunsten in vraag stellen en grafische partituren waren één manier om dat te doen. Later, in de jaren vijftig en zestig zijn ook componisten zoals John Cage met grafische partituren begonnen werken. Ze maakten zo een opening voor de uitvoerders: die mochten vrij improviseren. Ik weet eigenlijk niet meer waarom ik zelf grafische partituren ben begonnen maken. Maar dat is wel vaker zo: al mijn werk komt voort uit intuïtie, niet uit een theorie of een bepaald plan. Die vorm was er opeens en hij sprak me onmiddellijk heel erg aan. Mijn eerste partituur maakte ik in 1993, met boterbloempjes: *Ranunculus (opera for buttercups)*. En het was meteen een opera (*lacht!*)'

Je maakt partituren. Zie je jezelf dan als een componist?

'Nee, absoluut niet. Of toch niet in de klassieke zin van het woord. Ik maak geen muziek, ik maak beelden. Ik heb ook geen vooraf vastgelegd idee over hoe een bepaalde partituur zou moeten klinken. De muzikant heeft daarin alle vrijheid. Zo een partituur spreekt, of spreekt niet – dat moeten we aan de muzikant laten. Ik *hoor* die partituren ook zelf niet als ik ze aan het maken ben. Ze ontstaan uit de stilte en uit het observeren van de natuur.'

Is het belangrijk voor jou dat je partituren uitgevoerd worden door muzikanten?

'Ik ben enorm blij dat tijdens Musica Divina muzikanten aan de slag zullen gaan met mijn partituren en ook eerdere verklankingen hebben me heel gelukkig gemaakt. Maar anderzijds, in al die jaren dat mijn partituren niet gespeeld zijn, ben ik toch niet gestopt met ze te maken. Dan blijven die partituren gewoon visuele kunstwerken, die een soort uitnodiging in zich dragen naar de toeschouwer toe: dit *kan* muziek worden.'

Wanneer Jacobs' partituren gespeeld worden, strekken ze zich uit in de tijd: ze *worden* tijd, muzikale performances met een begin, een midden en een einde. On-gepeeld herbergen ze gestolde tijd: de tijd die nodig was om de partituur te maken, de tijd die de natuur nodig had om de ingrediënten ervan te laten groeien. Daartussen – precies daartussen – bevindt zich de stille wenk van Jacobs' grafische partituren: als een uitgestrekte hand. Ik rijd naar huis met een hoofd vol muziek. Uitnodiging geaccepteerd.

Annemarie Peeters

Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum van Geel

OPZ Geel is een psychiatrisch zorgcentrum dat gespecialiseerde zorg verleent aan mensen die op een of andere manier vastgelopen zijn in hun leven. In samenwerking met de partners van het Netwerk GGZ Kempen en PANGG0-18 biedt OPZ Geel hen en hun naasten de meest passende begeleiding op de minst ingrijpende manier, gaande van ambulante zorg en crisisbegeleiding aan huis tot en met woonzorg. Een opname in het ziekenhuis gebeurt pas wanneer zorg in de eigen context niet volstaat of niet mogelijk is.

Het zorgcentrum is gevestigd op een groene campus vlakbij het centrum van Geel. De natuurlijke omgeving heeft onmiskenbaar een heilzaam effect op het welzijn en het herstelproces van patiënten, bewoners en gasten uit de Geelse Gezinsverpleging. 'Den hof' met de serres en de dieren biedt rust en vormt een deugddoende en inspirerende plek. Ook muziek en creativiteit dragen bij tot herstel en 'zin'-geving. Een samenwerking met Musica Divina waarbij mensen, verschillende kunstvormen en onze groene campus met elkaar in verbinding worden gebracht, vormt een ideale manier om in co-creatie te werken aan onze gemeenschappelijke doelen.

EXPERIMENT/ILLEGITIME
KUNST/THEATER/JAZZ/ACROBATIE
KLASSIEKE MUZIEK/POEZIE
DESIGN/FOTOGRAFIE/DANS
OUDE MUZIEK/LITERATUUR
OPERA/ARCHITECTUUR/
FILOSOFIE/FILMMUZIEK/
GESCHIEDENIS/ERFGOED/GELUK
HEDENDAAGSE MUZIEK/FESTIVAL
POLITIEK/ECONOMIE/WORK
PERFORMANCE/SOCIOLOGIE
CHANSON/SOUNDSCAPE

Klara. Blijf verwonderd.

Droom je van je eigen tuin van Eden?

Ontdek alles over een klimaatbestendige tuin,
tuinstraten, behaag onze Kempen
en gratis tuinadvies van onze
kringloopkrachten aan huis via
www.kempen2030.be/wat-kan-ik-doen
of scan de code

COLOFON

ALGEMENE COÖRDINATIE EN ORGANISATIE

Festival van Vlaanderen Kempen vzw
met dank aan sponsor IOK
en mediasponsor Klara

ORGANISATIE

Dr. Jelle Dierickx
directeur
Michaela Defever
marketing & PR
Iris Teunissen
marketing & PR ad interim
Lieze Depuydt
productie

BESTUUR

Marc De Geyter
voorzitter
Kris Vreys
ondervoorzitter
François Mylle
secretaris
Greet De Clerck
Liana Davtyan
Annemarie Peeters
Jerry Aerts
Annick Schramme
Björn Siffer

SAMENSTELLING EN REDACTIE

Jelle Dierickx
Iris Teunissen
Michaela Defever
Lieze Depuydt

ONTWERP EN CAMPAGNEBEELDEN

www.emilielauwers.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Jelle Dierickx
Festival van Vlaanderen Mechelen/Kempen vzw
Onder-den-Toren 12
2800 Mechelen

EUROPEAN FESTIVAL ASSOCIATION

Het Festival van Vlaanderen Mechelen maakt deel
uit van de koepel Festival van Vlaanderen en is
lid van de European Festival Association en de
International Society for Contemporary Music.

Programma onder voorbehoud van wijzigingen.

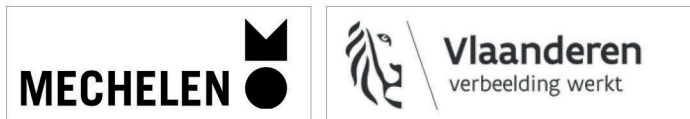
CONTACT

Festival van Vlaanderen Kempen vzw

Onder-den-Toren 12, 2800 Mechelen
T +32 (0)15 20 49 82
kempen@festival.be

www.musica-divina.be

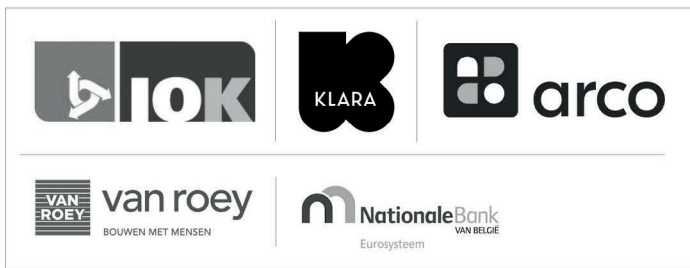
SUBSIDIENTEN

MET DE STEUN VAN

De steden Geel, Hoogstraten, Lier, Herentals, Hoogstraten en Turnhout en de gemeenten Mol, Westerlo, Heist-op-den-Berg en Scherpenheuvel-Zichem, de abdijen van Postel, Averbode en Tongerlo, en de kerkfabrieken en de toerismediendiensten van de betrokken steden en gemeenten.

SPONSORS

PARTNERS

